

رابعاً: تخميس مصدر الرزق (محل، شركة .. وما شابه)

چهارم:

پرداخت خمس منبع درآمد (مغازه، شرکت ... و نظاير آن)

يجب الخمس في مصدر الرزق (محل للتجارة، أو مصنع، أو مزرعة، أو سيارة ...) إذا كان إنتاجه أو ربحه يفيض عن حاجة الإنسان ومؤونة سنته، فيخمس من أصل المال بنفس نسبة الزيادة، فمثلاً إذا كان لديه معمل أو محل ويحصل منه وارد يكفيه لمؤونة سنته فقط، فالمعمل ليس عليه خمس. أما إذا كان الوارد يزيد على مؤونة سنته فيخمس من الأصل (رأس المال) بقدر نسبة الزيادة عن مؤونة السنة، أي إذا كانت مؤونة سنته (٢) ووارد المعمل (٤) فهو يخمس نصف الأصل (المعمل). أما الإنتاج والأرباح التي يدرها المحل أو المعمل فيتم تخميس ما يفيض منه عن الحاجة في نهاية السنة.

خمس منبع درآمد (تجارت‌خانه، کارخانه، مزرعه یا وسیله نقلیه...) در صورتیکه تولید یا سود آن از نیاز انسان و خرجی سالانه‌اش افزون باشد پرداخت می‌شود؛ به این صورت که از اصل مال به همان نسبت مقدار اضافه، خمس پرداخت می‌شود. مثلاً اگر کارگاه یا مغازه‌ای دارد و دخلی از آن دریافت می‌کند که فقط برای خرجی سال وی کفایت می‌کند آن کارگاه خمسی نخواهد داشت، اما اگر دخل از خرجی سالانه‌اش اضافه آید، از اصل (اصل سرمایه) به اندازه نسبت مقدار اضافه بر خرجی سالانه‌اش خمس پرداخت می‌کند. مثلاً اگر خرجی سال وی ۲ واحد و دخل کارگاه ۴ واحد باشد، خمس نصف اصل (کارگاه) را پرداخت می‌کند. اما در مورد تولید یا سودی که از مغازه یا کارگاه حاصل می‌شود خمس مقداری از آن که از نیاز تا آخر سال افزون می‌آید پرداخت می‌گردد.